

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 139/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sateenkaariperheiden perhevapaista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jani Toivolan / vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 139/2018 vp:

Millä tavoin hallitus aikoo edistää sateenkaariperheiden tasa-arvoista asemaa perhevapaajärjestelmässä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitus on kevään 2018 kehysriihessä linjannut eräitä toimenpiteitä eriarvoisuuden vähentämiseksi. Niiden mukaan muiden muassa monikko- ja adoptioerheiden asemaa parannettaisiin. Adoptiovanhemman vanhempainrahakautta pidennettäisiin 233 arkipäivään lapsen hoitoon ottamisesta lukien. Lisäksi vanhempainraha-oikeus myönnettäisiin kaikille, jotka adoptoivat oman perheensä ulkopuolelta alle 18-vuotiaan lapsen. Monikkoperheiden isille myönnettäisiin isyysraha pidennettynä. Pidennyspäivien määrä riippuisi samalla kertaa syntyneiden tai adoptoitujen lasten lukumäärästä siten, että pidennys olisi yhtä useammasta lapsesta 18 arkipäivää kustakin. Isyysrahakauden kokonaispituus olisi kuitenkin enintään äitiysrahapäivien lukumäärää vastaavat 105 arkipäivää, jolloin nelosista ja sitä useammista samalla kertaa syntyneistä tai adoptoiduista lapsista isyysrahakauden pidennus olisi enintään 51 arkipäivää. Edelleen lapsen kanssa yksin asuvalle ja lapsesta huolehtivalle äidille myönnettäisiin oikeus isyysrahaa vastaaviin vanhempainrahapäiviin (54 arkipäivää), jos äiti on lapsen ainoa huoltaja eikä ole toista henkilöä, joka on oikeutettu isyysrahapäiviin.

Sairausvakuutuslain vanhempainpäivärahasäännöksiä muutettiin viimeksi 1 päivänä maaliskuuta 2017 voimaan tulleella lailla (6/2017) eduskunnan joulukuussa 2014 hyväksymään avioliittolain muutokseen (156/2015) liittyen. Niitä muutettiin siten, että lapsen äidin naispuolisella avio- tai avopuolisella on oikeus vanhempain- ja isyysrahaan samoin perustein kuin lapsen äidin miespuolisella avio- tai avopuolisella. Rekisteröidyssä parisuhteessa eläviin puolisoihin tulivat sovellettaviksi samat vanhempainpäivärahasäännökset kuin aviopuolisoihin. Samaa sukupuolta olevalle avioparille, joka adoptoi lapsen yhdessä, tuli oikeus yhteen isyysrahakautteen. Lisäksi lakia muutettiin siten, ettei nykyistä tai aiempaa avio- tai avoliittoa lapsen äidin kanssa edellytetä lasta hoitavalta isältä vanhempain- tai isyysrahan saamiseksi. Eduskunta edellytti lain hyväksyessään, että hallitus jatkaa sosiaali- ja terveysministeriössä tehdyn selvitystyön pohjalta erilaisten perheiden perhevapaajärjestelmän ja siihen liittyvän lainsäädännön kehittämistä, jotta perheiden erilaiset elämäntilanteet huomioitaisiin yhdenvertaisella tavalla.

Sopiessaan valtion vuoden 2018 talousarvioesityksestä hallitus päätti toteuttaa perhevapaauudistuksen. Uudistus ei kuitenkaan toteutunut tällä hallituskaudella. Kirjallisessa kysymyksessä

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 139/2018 vp

esiin nostetut sateenkaariperheiden asemaa perhevapaajärjestelmässä koskevat muutokset merkitsevät siinä määrin merkittäviä muutoksia nykyiseen perhevapaajärjestelmään, että niitä on tarkoituksenmukaisinta arvioida laajemman, koko perhevapaajärjestelmän uudistamiseen tähtäävän valmistelun yhteydessä. Sairausvakuutuslain mukaisen vanhempainpäivärahaajärjestelmän perusta ja rakenne on luotu aikana, jolloin ns. ydinperhe eli yhdessä asuvat, eri sukupuolta olevat vanhemmat sekä heidän eri aikaan syntyneet biologiset lapsensa oli vallitseva perhemuoto. Perhevapaajärjestelmän kokonaisuudistamisen yhteydessä voidaan parhaiten ratkaista, kuinka monelle henkilölle perheessä isyys- tai vanhempainrahaa tulee maksaa.

Helsingissä 8.5.2018

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila